

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL.

—VENTA: 30 exemplars, 1' peseta; Un número, 5 còntims.—Surt a llum los dilluns ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 peseta trimestre; Extranjer, 2.—

LA ENTERRARLO!

No es pas al rey de la broma del Carnaval a qui 'ns referim al encabessar aquestas ratllas.

Lo Carnestoltes que nosaltres volèm enterrar es un altre molt menos inofensiu que 'l que fa anar ab la cara tapada per carrers y carrerons a tanta gent desitjosa de divertir-se a tort y a dret.

Lo Carnestoltes a que fem referencia es lo gòbern.

Si senyors; ell que puja al candelero prometent un sens fi de reformas liberals, ara no tan sols no porta a terme las promesas, sino que, tot al contrari, n' empen unas altres totalment posadas al esperit que informa aquellas per las quals lo cridat a gobernar lo país.

Las bases ja aprobadas para la confecció de un nou Còdich Penal son indubitable mostra de lo que acabem de dir.

La llibertat de conciencia y la de la emissió del pensament, primeres que caracterisan una situació liberal, quedan horrorosament mutiladas al aumentarse en las citadas bases la penalitat d' impremta y reduhir los punts que 's pujan discutir o atacar lliurement, y al portar al Còdich la prohibició de treballar los dies festius.

Sembla que ja no 's tracta solzament de declarar inviolables las personas reals ni indiscutibles las instituciones monarquicas, sino que cada autoritat, en vos actes, constituirá poch menos que una barrera insuperable para poder arribar fins a ella los censuras dels ciutadans que posin en dubte la legalitat de sas accions gubernativas.

La gent del sabre, sobre tot, que es la que avuy esta d' alsa, no esta per llibertats ni per brochs en misterias de fora pública, y exige que 's aprehi de tort y de ferm a tot lo que pugua tendir a fer possible directa ni indirectament que 'ls sargentos imitin als generals en punt a sublevacions.

Lo que poden dir en Martínez Campos y en Pavia:—Si voldriss aquestos peletes pasarnos la mà per la cara!

Després, també en materia de impremta, volen fer poch menos que inviolables a tovas las autoritat. ¡Desgraciad del periodista que s' atrevi a dir lleig a un polissón o be gandul a un buror! ¡Prou anira de pet a la presó! Figúrinse que li succehira a aquell que parlant de un ministre no li tiri més requiebros que a la xicotat! ¡Y qué 'n dirém dels revs! D' a xó fins lo pensament ne será penable. Per mostra basta y sobra ab lo que s' ha fet ab *La piedad de una reina*.

Pero en cambi 's podrá parlar dels habitants de la lluna, de la sal de Cardona, de quan tinga de fer fret o calor, de lo molt saludable que es anar al llit de jor, del efecte terapèutich dels

banys de comas, de si Deu prepara ó no bonas collitas, y en fi, de tot lo que siga de perfecta utilitat para endormiscar al poble. De tot aixó y molt més se podrà parlar lliurement... mentres als fiscals los hi sembli be ó no rebin ordre en contra.

Y a cambi de tot aixó tindrem... ¡aquesta sí que será bona! la llibertat forçada de santificar las festes. ¡Quina ganga!

En venint lo diumenge ó qualssevol festa de precepte, ni las raspas couran lo diner, ni 's cotxeros engastaran los animals del seus amos als cotxes, ni 's cafés, fondas y tabernas donaran menjar ni beure, y ¡vamos! ni ningú anirà a la necessaria per no tenir de fer sas feynas. ¡Com que estarà penat pel Còdich!

A un gòbern liberal que 'ns prepara tanta llibertat en sas liberalissimas reformas, ja se 'l pot tractar a tall de Carnestoltes, y dirseli que respecte d' ell no desitja 'l poble liberal altra cosa que arribar al dimecres de cendra de la política, para enterrarlo ben fondo en la tomba del despreci de la opinió pública.

UN ENTERRO Y UN VICARI

¡Que, graciós, que guapo, y que echao pa lante es lo vicari d' Agramunt! ¡Ja riuen! Douchs esperinse un poch.

Lo vicari es molt curro, molt bon home, y sobre tot molt humil y fort de morro (ay, dispensio); y sino provas y jujin.

Va morir en aquella vila una criatureta d' un mes. Lo pare de la criatura va cometre la etzegallada d' anar a dir al vicari que volia un enterro de primera y 'l toch de campanas corresponent a tal enterro.

—Y missas, ¡quantas de cantadas! va venir a respondre 'l ensotanat, feliçitantis sens dubte per la gangueta.

—Oh, filler, aixó deixemho corre; ab una sense cantar n' hi haurá massa, porque la criatura no ho necessita, per quan no ha tingut temps de fer cap pecat; va contentar lo pare.

Y ara venen los rasgos d' humilitat evangèlica y guerrillera de nostre ruch negre.

Sense cap intenció sens dubte de desorientar a las personas que volian anar al enterro, va fer tocar al campaner lo toch més inferior en fioc del més superior, y aixis la gent pensarian que 's tocaria per un altre subat, a qual acte lo campaner s' hi oposava alegant que la familia del difunt volia 'l toch doble; pero dignu ¡qui resisteix la ordre imperiosa d' un ensotanat ab fums de cabeçilla carca?

Ab la bona intenció que es de suposar en un sant varó com ell, va adclantar una hora l' enterro de la criatura, sense avisarho a ningú, a fi de que hi pogués anar tothom. Sense cap malicia, porque ja se sab que 'ls vicaris no 'n

gastan, y menos los vicaris com ell, va fer l' enterro més de pobre que hi ha, y aixó sens animo de posar en ridicul a la familia y solzament obchint al santissim fi de que 'ls sortis més barato, porque ell ja deuria veure que era una llastima gastarse 'ls diners para obrir las portas del cel a una criatura que no havia fet res pera que las hi tanquessin. També va prohibir als escolanets que anessin a portar l' ataud, presumint sens dubte que 'l pare de la criatura se 'l carregaria al coll, y aixó, ademés de fer més novetat, faria també més efecte y surtiria més barat.

¡Que, preguntan per qué se 'n tornava tan sol quan va anar a buscar lo difunt y no ho va trobar tot arreglat para posarse en marxa?

Homes, no siguin tan exigents. Per més que ell comparegués una hora abans de lo que havia dit, los de la familia y tots los que volian anar al enterro tenian d' endevinarli 'l pensament. Aixó es molt natural.

Y 'l pare de la criatura va cridarlí quan marxava sens esperar l' acompanyament:

—Ja pots marxar, que jo no tornaré pas a buscarre.

Veuen que es lo no ferse càrrech de las cosas? Potser en aquells moments li va agafar la bita guerrillera, y 's creya trobarse atuant alguns població para entrar en ella ab l' evangèlich fi de cremarla ó saquejarla y fusellar al que les olor de llibertat.

Resultat: Que la població va convences una vegada més de la extraordinarissima humilitat del vicari, y 's creya donas essencialment catòlicas ven convences de lo molt be que fa un vicari d' aquesta pasta, y que tothom ne va formar molt bon concepte, molt bo, bonissim, ¡no 's ho sembla aixis mateix!

Més tart lo pare de la difunta criatura volia anar a trobar al intolerant (dich, humil) vicari para demanarlí una explicació de la conducta que havia observat tan moralment. (Parin compte, senyors caixistas, a recargarol tant la erre; ¡no ho veuen que 'm comprometem?)

Al desitj del pare de la criatura va oposarshi una germana seva, a fi d' evitar lo que pogués succehir, y ella va encaminarse a casa del vicari.

No 's creguin ara que 'l vicari s' amagués, porque aixó no es prudent; pero poden creure que no 'l va trobar a casa.

Av, ay! ¡quina obligació tenia d' escoliar las amoretas que la germana del pare de la criatura li hauria tirat? ¡Ademés, podian ventill tentacions, y para evitar la ocasió de certs pensaments, no va deixarse veure.

¡Potser sí que 's creuen que ho va fer per temor de que n' hi diguessin quatre de crespat?

Per la meva part, felicito al vicari per sas obras, li recomano que perseveri per aquest camí que ha emprés, que aumeni més cada dia sas santas aberracions, que propagui y estenguí

tan catòlics exemples entre 'ls seus, segur de que veurà coronats sos esforços ab la gran collita de llana y la gran veneració de tots los seus feligresos, y que guanyará proselitss cada dia, y lográra deixar net d'impis aquest mon per omnia secula seculorum, amen.

Y al mateix temps, que obri l'ull, perque l millor dia se podria trobar ab algun bolet d'ab alguna castanya vinguda per alguna evangélica mà, ó ab alguna sagrada forma entre cap y coll.

Lo que jo sentiria molt.

CARTA DE FORA

Sr. Director de La TRAMONTANA.

San Llorens d'Horobons 15 de Febrer de 1887.

Estimat amic: En lo periòdich La TRAMONTANA, número 293, insertat una carta del rector y professa de primera ensenyansa d'aquest poble, en la qual tractan de desmentir lo contingut de la meua correspondé al 11 de Janer últim. Molt oportú estás en los comentaris que al peu de la dita carta d'en Pau y la Carlota, fa; pero això no obstant crech que en tota ara i mi ocuparme una miqueta d'aquels parells de feligresos.

Comensada, donchs, per D.ª Carlota, dihentli: vinguis aquí, bona senyora; ¡Quí l'arpeny que tant rodola! ¡Quí li ha dit a vosté que manté relacions il·licitas ab mossen Pau! En quinta de las paraulas de la carta d'en Gil li trova vosté que digui lo que vol que desmentís: Vinga, senyora D.ª Carlota, encara que sigui professora, li tinc de dir que se 'n torna al llic, que lo que vosté ha vist son potrer las calas de mossen Pau; y una altra vegada, quan pretengui rectificar alguna cosa, s'apiga lo que fa y aixís no farà ximpleries.

Y ara tornem a la qüestió. ¡Voi negar vosté que es amiga y passa alguns ratos ab en Pau de la rectoria! No digni que no, pues fins ara contesta a n'en Gil ho han fet justets com Joseph y Maria, Pablo y Virginia d'Los Amantes de Teruel, ab lo qual a mon entendre pot compararse que entre vostés dos hi ha algun misteri.

No li sembla, Sra. Carlota, que hauria obrat més acertadament contestant sola a n'en Gil, ocupantse de aclarir allò que li deya de la ensenyansa de las alumnas sevas y de la nevo deya de mon amic? Aixís hauriam sapigut a qué atencions y donat a cada un lo seu; pero ferit de la manera que ho fa, insisteixo en lo mateix, aixó es: que la Junta local de primera ensenyansa procuri que la instrucció de las alumnas siga lo més aprofitosa que pugui ser, y que las familias de las mateixas no tinguin que censurar res de lo que estigui al cuidado de vosté; y no li calga cap dubte de que si ho fa aixís, serà apreciada de tots y no s' murmura de si tal dia veurá assistir a certa festa major sense ser convidada y si, finalment, li han fet algunes erramadas y altres cosetas que vosté y jo sabem.

Per avuy no li dich res més, pero sípiga que si vol donar llargas al assumpto, en Gil té tela tallada pera dias respecte a vosté.

Ara anem a mossen Pau.

—¿Li diré a n'aquest bon jan? ¡Li diré que la sab llargas! No: ¡Li diré que es algo tonto! Aixó tal vegada sigui lo més apropiat; y sího, passém a demostrarlo; y per ferho li diré lo mateix que he dit a D.ª Carlota; y que no tinc que rectificar res de lo que vaig dir respecte als dos, y que avuy casti estich per creure que tencu cía de deulla, quan sense dirlos res s'enfien d'aquesta manera ab relacions il·licitas y raves fragils. ¡Quí l'empayta, mossen Pau, que tant corra! Ataris, home, ataris, que quan será l'hora parlarem clá y catalá; per ara contentis ab que li diga que no ho ha fet gens be. He sent, Passerli Valia més que en lloch d'embolicar a la Sra. Carlota bagueta enviat a La TRAMONTANA aquell document que, segons diu en Bruss, va firmari el Ayuntamiento, Juzgado municipal y Junta de primera ensenyansa, y nosaltres hauriam tingut lo gustoso de resopararlo y tal vegada n'hauriam tret en clar alguna cosa que ho veyem algo confús; y com es molt possible que del cap de vosté n'ensurti cada disbarat que casti l'credo, d'aquí suposa a n'Gil que quan en Bruss no ha publicat aquell celebre document ni tampoch ha sigut enviat autenticament a La TRAMONTANA, a pesar de que aixís s'havia dit en lletres de motllo, es perque tal vegada deu haverhi cada guatlla y asanada que no poden passar per en lloch.

Y ara parlem en plata: Lo document ó carta de que parla en Bruss (que ve a ser) 'En Gil ja l'ha vist ¡Un cartitich de bona conducta, ó es que vol desmentir rondonament allò de las notyas y del campanar! Si es lo primer, li diré que d'aquesta classe de documents se han vist casos de possehirlos homes que tendran de arrastar grilles; y si es lo segon, queda demostrat que vosté y la Sra. Carlota son una sola cosa, pues qui assegurí que vosté no ha contés cap acte dolent, es perque deu estar cusit a la seneta de vosté y per lo tant té que presenciar tot lo que vosté fa, y si exarxi ¡ma noy que 'n deu veure y sentir de cosas! Lo que en Gil li pot dir, Bruss, hi ha una firma que si son autor bagueta tingut que consultarle si debis posarli. Li hauria acosselat que primer se tallés la mà ab que debia agafar la poma, perque en lo mon hi ha cosas que deuen ferse aixís; pero quí li farení si hi ha tanta llana y llana, y de quals llants y llana vosté 'n disposa, y ab la sola ambrassa de que no fa lo que 'n mani anirán d'una Pere Boiero d' en via en via, son capaxos de justificar que vosté es més bo y sant que l' sant més sant de tots los sants. Continuh, donchs, cultivant la llana d'aquests manans; pero no me 's fassé entendre que vosté, que segons diu es representant d'aquell que per redimirnos del peccat original prengué el mort y passáu, no la res de lo que aqueix, però mentre el perdonava totes las ofensas que li feyan, vosté, a 'la que li diuen alguna cosa que es vritat (segons opinen ells) me 's hi clarxaria cada carguada de cejo que de cada un ne faria quatre; pero en Gil, que no li vol a vosté cap mal, li recomana que tingui molta tabat; ho sent, senyor

Pau! calma, molta calma, ó si n'ó, no li responch de que lo millor dia tingui que enviarlo a Mr. Pasteur, celebre metje francos que cura 'ls rabiosos.

Un favor tinc que demanari, mossen Pau: Allò que ha fet vosté aquestos dias, de cridar contra en Gil, La TRAMONTANA y tots los que ho fan, malchintos y excomunicantnos, continuh feint, per que va tan be per la nostra causa, que a pesar de prohibir vosté als seus feligresos que llicetixin La TRAMONTANA, aquesta té en aquest poble quatre subscriptors y altres que 'n tindrá si las cosas van com jo vull; y sobre tot, qui 'n ha sortit ab més ganancias de tota aquesta gresca, soch jo, en Gil, aqueix que vosté deya: «ja 'n tenim; ja 'n tenim!» perque jo, que ab setze anys de ser casat no tenia cap criatura, abans d'ahir, cuita la meua dona sapigut que vosté desde l' cubil de l'esperit sant n'ha havia excomunicat y malchit, li dona la gana de ferme anar a buscar la llevadora, y al cap de set minuts havia parit bessonada: Ab aixó ja bu sap, mossen Pau: lo dia que en Gil mori, li quedan dos bessons que quan sigan grans donaran a vosté y al seu cada disgust que valdrá una hostia.

Diapensas, amic Director, la extensió d'aquesta carta y sabs que pots dispoar de tot verdader amic

Gil (a) ¡Ja 'n tenim!

LOS G'ISSOS

Es lo gos de Terranova animal de molta ploma, y la casa abont ell se troba molt difícilment a' hi roba, perque son aspecte espanta.

Si a un subjecte ab gran destresa s'abrahonara ferrosament ab aquella roba encosa, ni l'govern quan té la pressa del potre contribuyent!

Lo baidó es una bestia que té farranyo l'aspecte, y es tan poca sa modestia, que si li causan molestias se defensa sense respecte. Com es una bestia fera hna pot donar l'aspecte de brullarse ab la pañera; ¡mej falta vent tafanera que vulgui veure eis miracle!

Gossos còmicos de debó també hi ha en eix mon de monas, puig molts cops donan funció a dintre d'un barracó hont s'hi encanten las personas.

Ab lo molta habilitat que tenen los perros sabios, poden fer La muerte d' un gat, ó Lucera ó Sordada, ó be La muerte en los labios.

També hi ha aquests patanedo que un garrell ab son pandero, com aqueix qui no fa res, per las plaxas y carrers los hi fa balla T bolero.

La vida aqueix potre s'guanya exhibint tals maravillas; cada gos, ab gracia y manya, a donar volas s'afanya ensenyant las pastorillas.

Si aquests gossos y altres varis resulta que son tan bons, ¡per qué aquestos perdu aris que semblan una presidaria los fican als carrensos! Jo dollegero: 's osos fins a donarlos troplis, a tots aquestos talosnos que ab llas fan agafar gossos que tenen més talent que ells.

JACOBUS TURKIS

UNA FESTA AL NINOT

QUADRO DE COSTUMS POPLARS

(Continuació)

Llavors l'ex-miliciano, que fins aqueix moment suprem s'havia estat observant ab calma estoica totes las rebhons, acudí oportuna y estratègicament en auxili de son futur gené.

De bon principi, preveyent ja que allò podia acabar mal, se colocó convenientment a la expectativa entre 'ls dos contrincants; y quan vequé que l'pinto embestia al altre ab l'eynà a la mà, no feu més que allargar una cama per entremiti de la del provocador, y fentli desatrament la traveta, ve ferlo caure tan llarch com era, anant a parar de cara demunt la fila de pedres que servien de projectils pel tiro de coloms.

Desaiguada en Pau, tirantse demunt del pinto y aprofitantse del embotiment produhit per la caygada, li prengué l'ganivet de las mans y l' subjecte ajudat d'en Tomaset y algun altre home dels que més s'havien indignat contra l' buscador de las rebhons, mentres totes las donas y la quixallera corrian en busca d'algú municipal ó polissont que detingues las batallas.

Cinch minuts després compareixien un parell de polissonts portats per las noyas.

—¿Que hay aquí?—preguntó un d'ells. —Aquest minyó,—contesta en Pau,—que sense que ningú li digués res ha buscat rebhons al altre, y s'ha tret aquest escaradats pera empayarlos.

—Ola, ets tu, buena pieza?—digué l' altre polissont reparent en lo pinto;— me n'alegro que te hagin agafado, porque ara las pagarás totes justas.

—Que ja n'havia fet alguna altre!—preguntó un dels que havien ajudat a subjectarlo.

—Uy! Haze més de quinze dies que tenemos orden de amarrarlo por haber robado el calaix de una botiga.

—Donchs aquí l' tencu, y amarráno ben estre, —digué en Pau entregantlos aqueix home.

—Oh! Lo que es ahora lo tiene brat pera escapar-se. Lo pinto entretant no contestava, mirant ab rebia a tots los que havien contribuit a agafarlo.

Un dels polissonts se tregué una corda per anar a lligar al criminal, mes aqueix, al moment que vequé algo distreta als de policia, pagó una forta estrabada escapanse de sas mans, y 's posá a corre camps a través en direcció a Serria.

—Atat! ¡vitol!—crideren los polissonts correntli al darrera y forajent per traures lo revolver.

—Si, feuli un nus a la cúa,—digué un home del poble reparent com los polissonts s'atrasavau.

—Y per aixó l' hem agafat!—exclamá l' ex-miliciano ab recans.

—Cossa d' Espanya!—contestó un altre:— ¡lo poble agafa 'ls lladres y a la autoritat li foges!

—Liops ab liops no s' mossagan.

—Quins polissonts més bandarras!

—Arx un d' ells li apunta l' revolver.

—Prou; y li tirará quan ni ab un fusell hi arribaria.

—Oh! y encara ray si no fa mal a ningú que no tingui cap culpa de res.

En aquest moment desaxetia l' fugitiu de la vista de tots los que no s'haviao mogut del tiro de coloms, portant una gran ventajia als que l' perseguian.

(Seguís).

La sala tercera de lo criminal d'aquesta Audiencia ha dictat sentencia absolut lliurement a nostre director J. Llunas en la causa formada per suposadas injurias als tribunal ab motiu de la denuncia d'un article de La TRAMONTANA que comentava un fallo de la Audiencia de Lleyda sobre cert assumpto de capellans.

La absolució está fundada en que l Sr. Llunas no es l'autor del article denunciat, per haber resultat de la vista que un mort l'havia escrit.

Pot alegrarse l'autor d'haverse mort, perque d'aquesta es potser de l'única manera que s'ha estoviat d'anar a la presó.

Y nosaltres nos alegrém de que hagi sigut absolut nostre Director, que prou feyna té a gratar ab las que encara li quedan.

Y sens contar las que pugan venir.

La piedad de una reina ha sigut prohibida pel gobernador de Madrid.

Entengun be que aixó es una comedia.

Ey! Es una comedia La piedad de una reina.

Es a dir, aquest títol es lo d' una comedia, qual representació ha sigut prohibida pel gobernador de Madrid.

Ho entenem ara: Es que 's precis evitar equivocacions que podrian donar que fer al fiscal, y maledicas las ganas que tinc de molestar a tan respectable senyor.

Donchs, com anavam dihent, a Madrid ja no veurán La piedad de una reina, perque l'govern s'ha quedat ab ella. (Ey! no ab la reina, sino ab la comedia. Dimoni de sueto, y que es rellicós; ¡pot tenen de ser aclaracions!)

Y vetaquí que no deixant que 's representi aquesta comedia, s'ha vingut a imposar la previa censura als teatros, pel sol capritxo dels gobernants.

Lo qual proba los graus de liberalisme y respecte a la manifestació de las ideas que informan los actes del actual govern.

Lo més notable que hi ha hagut aquest any a Barcelona pel Carnaval, ha sigut sens dubte la cabalgata del Niu Guerrer, representent una colla d'aquests tipos de beneyts que van a professons, jubileus, rosaris de la aurora y demés motxigangas piadosas.

Lo Correo Catalán ja s'hi mossaga la boina dihent que aixó tenia de privarse, perque ridiculixava la religió.

Y han contestat los del Niu Guerrer dihent que allò no podia ser parodia de cap professó, per que ells acabavan la festa repartint bonos

de socorro als pobres, mentre que las profesiones católicas acostuman a acabarse ab trechs ó refrescos, tal volta pera millor recordar la passió y mort del Tòpoderós que nssqué entre bestias y morí entre lladres.

Un aplauso al Niu Guerrer.

Copiem del Crit de la Patria:

Dos consells a La Tramontana:
«Primer: quan vulguis retortar algun periódich, encara que sigui lo que vósit ab tota novetat y gracia inimitable anomena *Lo Bram de la Patria*, procuri sortir dels limits de la seva redacció y aixis no será tan facti que vingui obligat a copiar cepa de burro.

«Segon: No 's fassi 'l desmentís respecte al comunicat de los dignissims suuorriats y vichina de Sant Llorens d' Hortons, dihent que voldria llegirlo pera ferhi broma, pues pot proporcionar-se tal gust fulleant lo *Correo Catalán* del 3 d' aquest mes, edició del matí, página 14 »

Duas respostes al senyor Bram:

Primera: Si li pica veure 'l seu retrato posat a *LA TRAMONTANA*, vagi gratant.

Segona: Diguereu no ser veritat lo afirmat pel *Brusi*, y, per ara, continuá encara sent mentida, malgrat se tracti d' un ministre de Vostre Senyor.

Havém rebut la visita de *El Pacto*, de Lleyda, que torna al estadi de la premsa a delenstar las ideas de Federació, República y Democracia, que informaren sa primera campanya periódistica.

Al establir lo cambi ab tan benvolgut companyi, li desitjem llarga vida y pocas ensopegadas ab los fiscals.

Lo Carnaval y la Política semblan marit y muller per lo que degeneran junts.

En lo primer ni una disfressa que fassi goig, ni un vesit que des goti gust, ni una paraula de cap disfressa que denoti ingení.

En la segona ni un partit dominant que tinga altres ideas que las de viure a costa del país productor, ni un home d' abnegació, ni un acte d' altruisme, ni un sentiment de decencia pública.

Cantemlos las absolutas a tots dos, que trobin lliure 'l camí d' anarsen aviat al cel.

Lo més notable de la *raia* del dimars fou un esquit de cabalgata-anunci del ex-café de la Alegria, avuy composta y ridículament anomenat *Eden Concert*.

En aquella cabalgata hi anavan freres y *senyoras* d' aquellas que portan l' honor descuit. Admiro la oportunitat de juntar la religió y lo cau-can per la diada del Carnestolts.

Es un maridatge digne d' estudi.

Lo *Correo Catalán* se queixa de que aquests dias s' hagin vist pels carrers disfresses de freres, monjas, capellans, etc.

Home, nosaltres las veyém tot l' any y tenim d' aguantarlas.

En lo Congrès y en lo Senat s' ha discutit una pila sobre la legalitat de prohibir *La Piedad de una reina*.

Aixó es perdre 'l temps. Per legalitat més ó menos no 'ns té de venir als espanyols res de bo per part del govern.

En Villacampa y sos companyans de condemna continúen passejante a bordo d' un barco de guerra, perquè 'l govern may acaba d' estar decidit sobre 'l punt ahont té de deixárlas.

Jo aconsellaria al ministeri que, si aquells condemnats li fan nosa, los deixi anar per las sevas.

Ja veurán con ells sabrán desseguida ahont dirigirse, molt millor que 'ls ministres.

Los periódichs carcas continúan entusiasmats ab las etzeggallas de mossen Sardá escrites en sa obra *Lo Liberalisme ex peccat*.

Y pera ponderar lo fabulós talent d' aquesta reverencia ab boyna, li espigolan de sa obra uns pensaments tan elevats, que, de ser possi-

ble en lo mon la practica de la doctrina que ensenyen, convertirian al home en un salvatge tipa d' intolerancia y fanatisme, fentli perdre tota noció de la dignitat humana.

Allá van alguns d' aquets pensaments (parlant en perdó) publicats en *Lo Crit de la Patria*:

«Es cómplice del Liberalisme (ó sia de peccat, segons los carcas) aquell que imprimeix, anuncia ó vent llibres ó periódichs liberals, per més que fassi lo mateix ab los no liberals, y encara que sigui en l' exercici de la seva profesio d' industria »

De modo, que estarian en lo just y en recíproca 'ls liberals que fessin lo mateix ab los carcas, ¿no es aixó? Y ¿cóm dimontri podrian vendres llavors los periódichs carcats?

Y escolti, senyor Bram, ó *Crit...* de carlí [que pel cas es igual] si la paraula *bram* lo molesta: ¿Que no peca lo periódich carlí que consent que en alguna cosa siga confeccionat per liberals? M' alegraria de saberho, pera calcular després, en cas afirmatiu, quant romansos podrian publicarse cada any a Espanya que defensessin al rey del As d' Oros sens perill de anar a can Pere Botero.

Y continúan los *piensos* de mossen Sardá: «Es cómplice del Liberalisme tot aquell que compra bens de la iglesia sens lo benefici de la mateixa, com no sigui pera tornarses a son ligitim amo.»

Ja va parint la burra. En materias religioses sempre surt la qüestió dels bens terrenals.

Y torna a *pensar* lo referit mossen: «Será cómplice del Liberalisme 'l que redimeix censos eclesiasticos sens permís del verdader senyor d' ells. Y cómplices son també, y per consegüent peccat, los que intervien en tals compres, ventas, redencions, etc., ja com a corredors, ja anuenciando, etc.»

Y en cambi son uns sants aquells que aprofitants de las engunias d' un que s' está morint, y atemorisantlo ab la amensasa de terrorífichs castichs eterns, li obliga a deixar sos bens a la Iglesia en perjudici de sa familia, ¿no es aixó? Aneu-li al derrer... ab una vara de freixa a tan espavilat reverent.

Donchs aquestos son los *grans talentarros* del carlisme.

¿Y gosa encara a queixarse *Lo Crit* si li dihem que *brama*?

Ja es antich que 'l clero no vol competencias, y també es bastant vell que una de las que tem més es la del Carnestolts.

Bona prova d' aixó n' han donat los ensotants de Manlleu, que 'l dilluns d' aquesta setmana feren plegar lo ram al Carnaval donant per rahó que 's feya bogada al cubell del Expirit Sant y era precat anar a buscar lo lleixiu de fer creixe la llana.

Un agutzil que d' ensá que es esquit d' autoritat se dona fums de senyor, fou l' encarregat de fer plegar las balladas de plassa tan prompte com la regadora del campanar tocá a sermó.

Los feligresos s' cabalotaren, puig carnaval, per carnava, lo de la iglesia sempre 'l troben, y en aquells moments preferien lo del poble.

Y com a tort y a dret lo *senyor* agutzil feu plegar la gresca popular en favor de la caudica, se armá un sibirri de deu mil dimonis y 'l poble 's convertí en plassa de toros.

Jo no sé per qué 'ls ensotants de Manlleu son tan envejosos. Ells fan broma disfressats tot l' any, y ningú 'ls puila; y en cambi pel carnaval no volen que la gent se diverteixi, per temor potser de que 's desbanquin de las misticas carnavaladas ab que fan bullir 'l olla.

Pero homes, ¿tan dolent es vostre género que temeu tant y tant las competencias?

Baixava pel carril de Sant Joan de las Absdesas un reverent ex-xantre de la catedral de Vich, quan sens més ni més se ficá d' una manera sobrat inconvenient en la conversació dels altres viatjers, y després d' algunas paraulas molt poch dignes de qui li convé semblar ministre d' un Deu de pau, se tregué una teya de regulars dimensions, y ab ella a la mà desaniá a tots los del cotxe dihent que ell sol se bastava.

En aixó 'l tren arribá a Mollet, y esparverats los passatjers ab tan perillosa companyia no dongueren coneixement al jefe de la estació, y aquest al jutje municipal, que auxiliat per dos carabiners detingué al bélich reverent y l' enviá al jutje de primera instancia de Granollers. ¿Qué diuhen? Quin objecte religió pot tenir lo portar demunt aquella teya de pinxo un capellá? Donchs ben senzill: Lo d' obrir las

portas del cel ben depressa a qualsevol feligrés.

Que era lo que tractava de fer ab sos companys de viatge.

Molt furios contan que está 'l rector de Granollers perquè a un enterro caióch no va assistirhi ni una persona.

Home, aconsolis de que en cambi hi anavan molts capellans.

Y procuri, ja que 's vius li fugen, que al menos la religió pugui carregar ab los morts.

Al anarse de la rectoria de Mollet mossen Pep, pera passar a la d' Olesa, degué deixar tan ben benedicha la casa, que s' hi calá foc.

Admiro a la Providencia pel modo indirecte y dissimulat ab que he sapigut fumigar aquella santa casa.

CANTARELLAS

Del pi ne surien las piayas,
de las piayas los piaynos,
y de la subur del piob
surien las contribuciones.

Per més que eta jove y molt moca
no 'm puch casa ab tu, Ramona,
per una rahó molt gran:
sé que has fet de majordona.

Diu que molt desitjes, nena,
saber quan me casaré:
donchs seré, quan en Segasta
cumpliat 'l que té promés.

Pupet SERRATX

CONVERSA

—¿Vol venir ara, Mançada,
a casa de mon germá?
—De quin, d' en Setuasió?
—No ho xull dir altre vegada. J. MONY

ANAGRAMA

En Tot que es fill del Valld
va casarse ara fa un mes
ab la germana d' en Gual;
a la tot me convidá,
y lo que més ven menjar
va ser bou a la total.
PREST S' EPLUGAS

TRENCA-CLOSCA

Aria nova

Combinar aquestas lletres de manera que donguin lo títol d' un carrer de Barcelona.

Ros y OLAT

SOLUCIONS

A LAS CAROLAS DEL NÚMERO PASAD
CONVERSA: — ANÍS
GENROUILLAS: — Comi més fort munda pusses.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 4

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

F. P. (Figueras).—Rebut lo paquet de raton, que se li trová equivocadament. Conforme en lo que 'ns diu. J. R. (Vilanova y Guitó).—Rebutas las 40 pesetas per saldo del periódich, quedant pendent sols un exemplar de «La Revolucio». T. J. (Folau).—Rebut los sellos y fet l' envió del número y al nom indicau. J. E. (Malgrá).—Queda rectificat son pedidó.

LA TRAMONTANA

PERIÓDICH POLITICH VERNALL

ILUSTRAT AB CARICATURAS

Subscripció: 1 pesseta trimestre, pago adelantat

Al que se suscriba per un any, se li regalará un exemplar del libre *Estudios filosófico-sociales*, original de J. Lluas.

Número solt, CINCH céntims

LA REVOLUCIO

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y a fora en casa dels corresponals de LA TRAMONTANA.—Enviand directament l' import a nostra Administració, també 's remetren exemplars sueltos pel correo.

Preu DOS rals

BASES PEL PROJECTE DEL NOU CODICH PENAL

No s' podrà parlar dels reys.

Ni de certes institucions.

Ni s' podrà discutir la religio.

Ni s' seus ministres.

Ni s' podrà parlar de la disciplina del exercit.

Ni s' podrà atacar los autotitats.

Ni s' seus esquitors.

Ni s' podrà treballar los dias de festa.

Ni s' podrà alçar la Llibertat.

Ni s' podrán desajar sas conseqüencias.

Y la premsa será lliure...

De suicidarse.